

Etymologie van de sport: Hockey

Gerbrand Bakker

Naast alle taalkundige kennis die ik zelf ook opdoe bij het schrijven van de etymologie van welke sport dan ook, valt me zo langzamerhand op hoe veel sporten er wel niet zijn. Telkens wanneer ik te horen krijg welke tak van sport centraal zal staan in een aflevering van *De Sportwereld*, denk ik: en nú komt er een keer een doubleure, ik moet een keer iets opkrijgen wat ik al behandeld heb.

Nee hoor. Hockey. Helemaal vers.

Ondanks een onduidelijke etymologie kan gesteld worden dat het spel zijn naam dankt aan de stok waarmee gespeeld wordt. Omdat het een Engels woord is, is het verleidelijk te denken dat het afgeleid is van het Engelse hook 'haak'. Van Dale geeft als verklaring een Oudfrans woord *hoquet* 'gebogen, bv. van een schaaпsherders-staf', maar de *Trésor de la Langue Française* kent dat woord niet in die betekenis (wél in de betekenis 'de hik') en vermeld verder bij het lemma *hockey* dat een aflei-

gen bewijs kunnen vinden. Kortom: etymologie onduidelijk.

Ik ben niet erg bekend met hockey en als gevolg daarvan evenmin met termen die bij de sport horen. Maar een woord dat onmiddellijk bij mij opkomt, is *hockeycoach*, daarover wordt blijkbaar veel geschreven en gesproken in de media. *Coach* is een erg leuk woord, gezien de Nederlandse pendant: *koets*. Wat hebben een *coach* en een *koets* nou met elkaar te maken? De oorsprong ligt in Hongarije. *Kocsi* is een verkorting van *Kocsi i szekér*, wat zo ongeveer 'de naam van het dorp waar de koetsen staan' betekent. In dat dorp stonden ooit de koetsen van de leden van het Hongaarse keizerlijk huis geparkeerd. In het Engels is op basis van het zelfstandig naamwoord het werkwoord *to coach* ontstaan. Oorspronkelijk in de betekenis 'iemand in een koets helpen'. Dan is de stap naar 'begeleider' al snel gemaakt. Van dat werkwoord is weer een 'nieuw' zelfstandig naamwoord *coach* gemaakt. Wij Nederlanders hebben nooit een werkwoord *koetsen* gemaakt en daarom gebruiken we voor het begeleiden van sportmensen of -ploegen het Engelse woord.

ding van *hoquet* niet bewezen kan worden. *Hoquet* zou afgeleid zijn van het Oudfranse *hoc* 'haak', een woord dat uit het Germaans geleend is en daardoor verwant aan het Engelse *hook* en het Nederlandse *haak* en *hoek*. Vandaar mijn stelling dat het spel zijn naam dankt aan de gebogen stok waarmee het gespeeld wordt. Er zijn op internet hockeysites te vinden die *hoquet* noemen als de oude Franse naam van de sport, maar daarvoor heb ik